

W. BIEGAŃSKIĘ · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKUCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI
POŚWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGĘBIA DĄBROWSKIEGO.

REDAKCJA Częstochowa, II Aleja № 38, telefon № 50,

ADMINISTRACJA Częstochowa, II Aleja № 38.

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronie 4-ej.

Cena 3 kop.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 8—9 wieczorem.

2-ga Aleja № 43.

TEATR „ODEON”

W. Krzemińskiego (Najstarszy w Królestwie) Od soboty 6 do wtorku 9 Sierpnia (włącznie)

Ciekawa i zupełna zmiana programu!

Jawa (zajmujące zdjęcia z natury) **Łudzie szakale** (dramat według Wiktora Hugo w wykonaniu artystów scen „Nowojorskich“) **Wieś szwedzka nad morzem** (ciekawe zdjęcia z natury) **Kubuś roz-targniony** (komiczny) **Katarzyna de-Guise na dworze Henryka III-go** (dramat historyczny, film d'art „Italien“) **Miłość sztubaka** (komiczna historia w 10 obrazach **Transformista** (kom. z natury)
Na scenie odegrana będzie: **MANKIET** fassa w 1-ej odsłonie Reżyser. W Nynkowski

Zmiana programu w każdą środę i sobotę. W Kalloskopach wystawiono: nową serję widoków z podróży.

— — Ceny miejsc zwykłe. — — — Szczegóły w afiszach i programach. — —

Teatr „ODEON”

Teatr „ODEON”

LEKARZ-DENTYSTA GREJNIEC w CZĘSTOCHOWIE.

II Aleja Nr. 10 dom p. Rajcherowej,
powrócił z zagranicy, i przyjmuje co-
dzienne od 9—1 rano i od 3—6 wiecz.:
Polecia Nr. 1 swego wydawnictwa,
poswięconego krzewieniu zasad zę-
bolecznictwa wśród mas najszerzszych
p. t. „Ogólne zasady pielęgnacji zę-
bów i jamy ustnej“. Cena 5 i 10 k.
Ządać w księgarniach! 20

Czytelnie dziecinne.

— 0 —

Do rzędu szczęśliwych objawów roz-
budzonego u nas w ostatnich czasach
ruchu umysłowego, należy niezaprzecz-
nie i wzrastająca z każdą niemal chwila
liczba książek dla dzieci. By fakt ten
ostatni pochwyć, dość naprzykład spoj-
rzeć na każdoroczne przedświąteczne
wystawy księgarskie, dość, choćby od
niechęcienia, policzyć cały zasób tego ro-
dzaju nowości.

Kolekcja książek dziecinnych ostat-
nimi czasy była tak poważną i przy-
brała takie rozmiary, jakich dotychczas
nikt zapewne nie widział.

Niezależnie zaś od stereotypowych
wydawnictw „gwiazdkowych“ co chwila
dochodzą nas wieści o nowych tego
rodzaju przedsięwzięciach, o świeżych
zasilkach dla umysłowości dziecięcej.

Niedość jednakże na tem. Dzisiejsza
produkcja książek dla dzieci zwraca na
siebie uwagę nie tylko samą ilością
lecz co ważniejszą, to i jakością w coraz
więcej zadawalniających przedstawia się
barwach.

Wśród obfitości tych ziarn zlotodaj-
nych, ziarn drogocenniejszych, bo stanowią-
cych do pewnego stopnia o całej war-
tości plonów przyszłych, znajdują się
tam naturalnie i... plewy; niemniej jed-
nakże przyznać trzeba, że dzisiejsze
książki dziecinne nie są to już, jak nie-
gdyś bywało, same zbiory i zbiorki pu-
stych bajeczek, lecz przeciwnie w zna-
czącej stosunkowo części kierunek ich
jest zdrowo utylizarny i zapewniający
młodemu czytelnikom, — obok przyjemnej
rozrywki, rzeczywisty umysłowy poży-
tek.

Fakt to więc, pocieszający, fakt do-
datni podwójnie. Nie tylko bowiem, że
sprawa wychowania — budzi nareszcie i
u nas coraz żywsze zajęcie, że przeni-
ka coraz głębiej i obejmuje co chwila
szersze koła, lecz nadto przybiera nader
korzystny zwrot, szeregając się ponie-
kad w upowszechnieniu zdrowego i po-
żywnego czytelnictwa.

Na ten ostatni wyraz kładziemy
szczególniejszy nacisk, bo jeżeli gdzie,
to u nas nadewszystko, czytelnictwo sa-
mo w sobie, jako czynnik, jako bodziec
podniesienia skali umysłowości zbioro-
wej, ma niesłychanie cenne znaczenie,
ma, że tak powiemy, swą specjalną, a
szczytną misję.

I jeżeli są sytuacje, w których sz-
rokiem upowszechnieniem czytelnictwa
warunkuje się stopień umysłowości spo-
łecznej, warunkuje się oświata mas, to
z sytuacjami takimi nam przedewszys-
tkiem — liczyć się jak najściślej po-
trzeba.

Ta więc rozbudzona obecnie w ko-
łach naszej dziatwy chęć czytania, czyli
raczej ów sam fakt czytelnictwa zaszcze-
piony dziś na najwięcej obiecujać ni-
wie, jest w zasadzie — niesłychanie do-
niostym.

Jeżeli zaś ona jest takim w istocie,
to czyż samo spożytkowanie go w prak-
tyce, z jak najszerszą i najistotniejszą
dla ogółu korzyścią, — samo jak najbar-
dziej rozległe upowszechnienie, a prze-

dewszystkiem uprzystępnienie czytel-
nictwa dziecięcego, czyż może być dla
nas kwestją obojętną? Zdać nam się,
że odpowiedź co do tego byłaby już
zbyteczną.

Tymczasem, na tym właśnie punkcie
niewiele, jak dotychczas, zrobiono. Czytel-
nictwo dziecinne skrupowane jest jak-
kims przywilejem... dorocznym.

Książki dla dzieci wydają i kupują
się u nas raz na rok, t.j. „na gwiazdkę”.
O tej też — to jedynie porze — czytel-
niczy dziecinny kwitnie w całym tego
słowa znaczeniu.

Z przyjemnością się patrzy, jak każ-
da matka w rzędzie różnorodnych za-
bawek gwiazdkowych pomieszcza zara-
zem jakąś nową książeczkę, z przyje-
mnością widzimy jak uszczęśliwiona
dziatwa rozczytuje się pilnie w tych do-
rocznych nowościach; szkoda tylko i
szkoda wielka, że przyjemność podobna
nader krótką trwa chwilę.

Równocześnie bowiem z końcem
gwiazdkowego okresu i gwiazdkowych
ucieczek, kończy się i czytelnictwo dzie-
cinne; książki przewertowane idą sobie
na wieczny odpoczynek, a dziatwa... dla
pozyskania nowej jakiejś umysłowej rz-
rywki czekać musi aż do następnej...
gwiazdki...

Ze system, czy zwyczaj podobny
krepuje i obezwładnia rozwój czytelnict-
wa, zbytecznym byłoby dodawać.

Niezależnie jednak od okoliczności
powyższych, wpływa tu niemniej ujem-
nie nader, zdaniem naszym, ważny
względ inny.

Książeczki dziecinne nabywają się
tylko na własność. Rodziców wpraw-
dzie zamownych okoliczności ta nie krę-
puje; mniej jednakże zamożni poprzestać
z konieczności już muszą na dorocznym
jedynie tego rodzaju sprawunku, jak i
dzieci ich na przeczytaniu jednej tylko
wigilijnej książeczki. Biedniejsi zaś wo-
góle, potrzebujący się ściśle liczyć z
każdym krwawo zapracowanym gros-
zem, mogą jedynie zdaleka zachwycać

się widokiem symetrycznie poukładan-
nych i pięknie oprawnych książeczek,
mogą jedynie... wzdychać i żałować, że
materiałna bieda paraliżuje ich najle-
psze częstokroć chęci, że bieda nie po-
zwala im dostarczyć dziatwie tej, cho-
ciażby kolendowej tylko, umysłowej rz-
rywki.

Są to, jak widzimy, względy ważne,
wobec których pożądany wzrost czytel-
nictwa dziecinnego nie może przyniknąć
tam, gdzie każdy myślący uczciwy i ce-
niący oświatę obywatel, radby go nie-
wątpliwie widzieć.

Srodek na urzeczywistnienie tego,
praktyczny i urzeczywistnić się dający,
jest tworzenie specjalnych tanich czytel-
ni dziecinnych. Istnieją przecież abona-
menty książek dla dorosłych, dla cz-
góżby nie mogły mieć miejsca abona-
menty książek dziecinnych.

Potem, cośmy powiedzieli, nie po-
trzebujemy powtarzać, że abonamenty
istnieć by mogły i powinny; że utwo-
rzenie czytelni dziecinnych zdaje się je-
dną z potrzeb najbardziej na czasie, ur-
zeczywistnienie której staje się prostym
obowiązkim.

Zarówno biedniejszy rzemieślnik, czy
robotnik fabryczny, jak i każdy uczu-
wający choćby instynktowo tylko, po-
tęgę i potrzebę nauki, przedewszystkiem
— czytania, nie odmówiłby swym dzie-
ciom tej ważnej rozrywki, gdyby miał
łatwą sposobność.

Niezależnie od takiego uprzystępnie-
nia czytelnictwa — przy istnieniu czytelni
dziecinnych — rozszerzyć by się mógł
odpowiednio i zakres sprzedaży książ-
zek.

Nabywanie książek dziecinnych w
pewnej choćby tylko części, utraciłoby
cechę uprzywilejowanych sprawunków
dorocznych, czyli książki dziecinne spr-
dawałyby się na równi z innymi — o każ-
dej bez wyjątku porze.

Mówiąc o czytelniach dziecinnych
pragnęlibyśmy je ujrzeć we wszystkich
miastach, osadach i wsiach z zachowa-

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD ARTYSTYCZNY RZEŹBIARSKO-KAMIENIARSKI I SZTUKATORSKI

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

Częstochowa. III Aleja, dom własny

Ekzystuje od 1887 r. Telefon 260.

WYKONYWA RZEŹBY, POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE I KOŚCIELNE.
Fabryka posadzki cementowej na chodniki i stopni mozaikowych, oraz wszelkich wyrobów z cementu.

CENY NAJPRZYSTĘPNIEJSZE.

RYDZEWSKI i S-ka

Biurowo Techniczne w Częstochowie, Teatral. 13

TELEFON № 1.

Instalacje: Oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na odległość. Oświetlenia młynów, tartaków, fabryk. Kanalizacja, wodociągi, centralne ogrzewanie. Skład materiałów technicznych i elektrotech.

dłużej prawie przy żadnym obrazie i stawił pytania, nie czekając wcale na odpowiedź.—Ale cała sprawa nie skończyła się na tem—pisze dalej Drolling moi kolezdy opowiadali później tonem wzburzonym, że powiedziałem do cesarza „że Elba mu posłużyła, i że byłoby lepiej zrobić, gdyby był tam pozostał”.

CZAROWNIK.

Własnym oczom, nie chce się wierzyć, a jednak opisano to szczegółowo w jednej z gazet żyd. Rzecz się dzieje w Wodzisławiu, w gub. kieleckiej, w r. b., a nie przed... 400 laty śród żydów. Miasteczko jest obecnie od dłuższego czasu bez lekarza, a choroby się szerzą, zwłaszcza śród dzieci. Więc ogłoszono we wszystkich bóżnicach, że ma się odbyć zebranie w tej sprawie, a ponieważ choroby są wynikiem niereligijności Żydów, przeto na zebraniu ma

kazdy, co wie o jakim „grzechu” żyda, przedstawić to publicznie, w przeciwnym razie będzie wykłuty „cherem”. Na tej naradzie stwierdzono przedewszystkiem, że pedel bóżniczny jest... czarownikiem, który „łapie dusze”. „Świadkowie zeznali, że zawsze go widzą pod oknami, schodami lub na strychu domu, w którym ktoś umiera. Jedna żydówka zeznała, że jej „zabrał dziecko”, ale bała się o tem mówić, żeby reszty dzieci nie stracić.

Pedla usunięto z bóżnicy. Po pewnym czasie u bogatego Żyda ciężko zachorowało dziecko, żydzi pobiegli do pedla, aby je przywrócić do życia, a gdy ten „nie chciał”, wyciągnięto na ulicę i zaczęto go bić niemiłosiernie. Gdyby strażnik go nie uratował, byłoby go zabili. Policja spisała protokół. Pedel jest niebezpiecznie chory, a żona i dzieci mrą z głodu.

Sposób na gadulstwo.

Inżynier japoński Jamiakowa wynalazł przyrząd, za pomocą którego mówca można odebrać głos w sposób dość radykalny. Projekt ma na względzie parlamenty. Według niego od oparcia każdego krzesła poselskiego prowadzi rurka obwodu dwudziestokopiejkowej. Wszystkie te rurki zbiegają się w podłodze pod mównicą. Przed otwarciem posiadzenia posłowie otrzymują kulki ołowiane jednakowej ściśle określonej wagi. Posel, którego mówca znużył, wrzuca do rurki kulkę. Jeżeli zwiększa część posłów uczyni to samo to nagromadzone kulki przechylają trybunę i mówca znika z niej nieoczekiwanie. Po niejaki chwili zdrów i nieuszkodzony wyłazi z pod podłogi.

Podobno wynalazek ten wzбудził wielkie zainteresowanie w parlamencie japońskim.

Letni rozkład pociągów.

Dr. Żel. Warsz.-Wied.

Przychodzą: z Warszawy: 6.39 r. 11.37 pdp. 2.33 pp. 5.39 pp. 7.20 w. 12.20 n. 4.11 n.
z Sosnowca: 8.50 r. 9.42 r. 11.20 pdp. 3.36 pp. 6.34 w. 9.13 w. 11.51 n. 1.20 n. 2.44 n.
z Piotrkowa: 9.00 r. 9.00 w.
Odchodzą: do Warszawy: 5.25 r. 9.50 r. 11.30 r. 3.46 pp. 6.42 w. 12.11 n. 1.32 n. 2.52 n.
do Sosnowca: 6.51 r. 9.18 r. 11.47 pdp. 2.41 pp. 4.20 pp. 5.49 pp. 7.26 w. 9.10 w. 4.19 n.
do Piotrkowa: 9.25 w. 12.11 n.
Dr. Żel. Herbsko-Kielecka.
Przychodzą: 9.00 r. 11.05 pdp. 1.52 pp. 5.42 pp. 9.06 w.
Odchodzą: 7.20 r. 9.40 r. 12.27 pdp. 3.30 pp. 6.20 w.

Tow. Akc. Zakładów Ceramicznych Dziewulski i Lange w Warszawie.

Fabryki: w Opocznie i Sławiąsku.

POLECA: posadzki terrakotowe, płytki terrakotowe, glazurowane, zwykłe i fantazyjne; licówki zwykłe i glazurowane. Wyroby ogniotrwałe

Zamówienia przyjmuje:

Przedstawiciel: **ZDZISŁAW RYLSKI**, Częstochowa Aleja 11 Nr. 33 Tel. 93.

„LECH” Kantor Przewozowy
Aleja 3-cia № 55, telef. 323.
Uskutecznia szybko i dokładnie przeprowadki mieszkań, biur, fabryk i t. p. z gwarancją. Wysyła i odbiera wszelkie towary z kolei. Kantor otwarty od 9 rano do 7 wieczór.

H. ROCZAŁSKI & Co, Dom Komisowo-Spedycyjny
Częstochowa, Herby pr., Herby ros i Granica
Kantor mieści się przy ul. Panny-Maryi Nr. 18w oficynie na lewo (parter). Telefon 38.
W kasie operacji wchodzi: cenie i ekspedycja towarów przywozowych i wywozowych na warunkach najprzystępniejszych.

Warszawa 5 Sierpnia 1910 r.
SPRAWOZDANIE GIEŁDOWE
Biura Bankowego Gazety Losowań
Krakowskie Przedmieście nr. 47/49, w Warszawie
W tygodniu sprawozdawczym na Giełdzie Warszawskiej zajmowano się głównie Akcjami metalurgicznymi, które zyskiwały. Walorami zaś państwowymi i hipotecznymi obroty były mniej ożywione przy niejednorodnym nastroju.
Na targu wartości państwowych Renta obiegala po 93,85 do 93,50. Ofiarowano 5% Wewn. 1905 i 1908 r. po 104,50 a za 5% Zewn. 1906 r. zapłacono 104,10 Poż. premjowe były zaniedbane przy żądaniu za 1-em 497, za 11,90 i za Szlacheckie 340.
W dziale List. Zastawnych Ziemiak 4 1/2% utrzymały się przy kursie 93,95 a 4% ofiarowano po 88. Z List. Warszawskich 5% oddawano po 97, 97, a 4 1/2% po 91, 91. Walory prowincjonalne dobrze się trzymały: umieszczono 5% Łódzkie VII ser. po 93,75 oraz 4 1/2% m. Łodzi po 88,75, Wilenskie po 91,75, Piotrkowskie po 92, Notowano Lubskie po 93,25, Częstochowskie i Kaliskie po 93, Kieleckie 92,50 Piotrk. i Radomskie 92,25, Suwalskie 91 1/2, Łomżyńskie 91 i Siedleckie 90,50 Oblig. m. Warszawy po 90,25 w żądaniu.
W dziale wartości spekulacyjnych Akcje Lilpop Rau doszły do 141, Starachowickie do 163 i Putłowskie do 155. Rudzkie kupiony po 602 1/2, Nabywano Zawiercie po 362. Akcje Warsz. T-wa. Fabryk Cukru nawzajem. po 370. Zyrardowskie po 375. Akcje B-ku Handl. osiągnęły 429 do 428.
Monety: Marki 46 1/2, Korony 39 1/2, Franki 36, Sterlingi 9 1/2. Uspokobienie końcowe wyczekujące.

WAŻNE DLA MĘŻCZYZN!
Modne, dobrze i tanio ubierać się może każdy, zamawiając u nas gotowy kostium żakiet, spodnie i kamizelkę, dobrze uszyty na podszewce atlasowej jedno lub dwu guzikowy z trwałego szewiutu welnianego. Najnowszego rysunku, we wszystkich cennyh kolorach za 7 rb. 75 k. lepszy gatunek 9 rb. Wysyłamy pocztą za zaliczeniem pocztowym bez zadatku za opakowanie w słyżce i przesyłkę dolicza się 75 kop., a na syberje jeszcze 80 k. Miarę wskazać: długość żakietu i rękawów, obszar piersi, długość spodni i kroku. Odzielnie spodnie z przesyłką 2 rb. 85 kop. Bez ryzyka nie podoba się się fabryka zwraca pieniądze. Prosimy adresować: A. Kiwman Łódź Nr. 14

2 pary pantofli, 5 rb. 50 kop.
Wskutek zastoiu w niektórych większych fabrykach została nam powierzona sprzedaż dużej partii obuwia z rabatem 60% t. j. za pobraniem tylko części платы, i dlatego sprzedajemy każdemu 1 parę pantofli męzkich i 1 parę damskich sznurowanych najnowszego fasonu na szpiłkowej najlepszej podszewce, trwałe i eleganckiego wyrob. kosztujące 15 rb. tylko 5 rb. 50 kop. i nie można mieć 2 par, ry damskich lub 2 pary męzkich, Skóra czarna lub ciemno żółta, wielkość po numerach albo na miarę. Zamówienia uskutecznią się niebawem za zaliczeniem pocztowym do zupełnego wyczerpania się zapasu. Za przesyłkę i opakowanie dolicza się do Rosji Europejskiej 55 kop., a na Syberje 85 k. Przy zamówieniu 4-ch i więcej par przesyłka na nasz koszt. Gwarancja: Nieodpowiednie pantofle przyjmujemy z powrotem dla zamiany lub zwrotu pieniędzy. Adresować: Towarzystwo „Merkury” Łódź 104. Prosimy, naszej firmy nie porównywać z innymi. 10-1455

Skład Apteczny Wacława Orzeł
przeniesiony został do domu W-nej Wnorowskiej III Aleja róg ul. Szkolnej

ASTHMA i KATARY
Leczą się przez życie
ESPIC
Dusznok, Kassel, Zakatarzenie, Noworak, Rumiator do nakładania pierśniowego
Najskuteczniejszym środkiem do Polonacji Ch. w chorobach oddechowych są leki w szpitalach francuskich i zagranicznych. We wszystkich znaczących aptekach Francji i zagranicą. Sprzedaw burzoa w Paryżu: 26, ul. Saint-Lazare. Trzeba wyśluczek wiadomości podpiisu na każdej sztuce jak obok.

Zakład Siusarsko-Mechaniczny
W. BAJER
w Częstochowie, Teatralna Nr. 12.
Poleca rowery własnego wyrobu i Rygiekie, oraz części rowerowe duży wybór, po cenach niskich. Opony od Rb. 2,50 kop. Kiszki od Rb. 1,50 kop. 1522-20-1
Przyjmuje wszelkie Reperacje, Emalowanie i Niklowanie.

Roman Oziembło
Częstochowa, Aleja III Nr. 50
W-ch Grabowskich wprost powiatu
Z dnem 14 lipca założyłem warsztat tapicerski. Przyjmuję obstalunki mebli, przerabiam stare meble i materace, zakładam portjery, firanki, dywany t. d. oraz opakowanie mebli.
Ceny przystępne.

Sprzedam mleczarnię tanio
z powodu wyjazdu mieszkanca zapłacono do października Strona Fabryczna wiadomość Ulica Drjazd 21-2
1621-a-2-2

Magiel sprzedam tanio,
w dobrym stanie, z powodu zmiany miejsca. Wiadomość na Dembu u p. Janoty. 1630-2

Zgubiono w kościele
Jasnogórskim albo pozostawiono na ławce wprost straganów z dewocjami książkę pamiętka pierwszej Komunii św. Upraszam się o złożenie w Administracji Gońca za sowitem wynagrodzeniem 1634-1-1

Trzeba do kantora fabryki
młody człowiek kawaler z gruntowną znajomością niemieckiego koniunktury i buchali. Oferty z opisami świadectw i żądaniem warunkami do Fabryki Adolfa Fafioza w Zawierciu. 1629 4-1

Młody człowiek
z kilkoletnią praktyką handlowa buchaltura władający polskim rosyjskim niemieckim i angielskim językiem poszukuje posady Łaskawe ofertysub. L. T. W. K. do administracji Gońca 1638-2-1

Zginęła dziewczynka 4-ro letnia
blondynka ubrana w ciemną sukienkę i fartuszek różowy Kazarunia № 5. 1635-1-1

Centralna Stacja Elektryczna
w Częstochowie
Oddział Instalacji
Poleca urządzenie instalacji oświetlenia elektrycznego, dostawę, ustawianie i wynajem elektromotorów po cenach najniższych.
Wszelkie artykuły elektrotechniczne stale na składzie.
Projekty i kosztorysy bezpłatnie 670

PRENUMERATĘ i OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ: Kantor własny Częstochowa Aleja 11 Nr. 38—w Zawierciu księ-garnia p. Z. Hubickiej, — w Rakowie p. Leon Piotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 1/2 kop. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową, lub odnośnikiem do domów. **Ceny ogłoszeń:** Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40 po tekście k. 15, obok tekstu (nadesłane) k. 50 nekrologi k. 20 Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20